

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN [MARIE-LOUISE VAN GONZAGA NEVERS] (KONINGIN VAN POLEN) [WARSCHAU]
6 JANUARI 1648
4732

Samenvatting: Huygens biedt Marie-Louise van Gonzaga Nevers, koningin van Polen, een exemplaar van zijn *Pathodia* aan.

Bijlage: *Pathodia*.

Van een antwoord van Marie-Louise van Gonzaga Nevers is niets bekend.

Datering: Huygens voorzag het klad van het jaartal 1647. Worp maakte daar reeds terecht 1648 van.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 2, pp. 353-354: ontwerp (autografisch).

Vroegere uitgave: Worp 4, nr. 4732, p. 466: volledig.

Plaatsen: Amsterdam; Holland (Noordelijke Nederlanden); Parijs.

Transcriptie

À la Reine de Pologne.

6 Janvier 1648.

Madame,

Le seul passage de Votre Majesté a tellement parfumé l'air de ces provinces, et vous y avez laissé de si fortes impressions de ce grand amas de vertus excellentes et de ceste cognoissance universelle de tout ce qui passe sous le nom de belles choses, qu'enfin, Madame, tous ceux qui font quelque profession de les aymer ont souhaité de pouvoir rendre compte à Votre Majesté de ce que l'art ou la nature leur en a départi. Mais Votre Majesté n'a fait que voler, et tel a eu envie de la suivre qui s'est trouvé importuné par de ces chaînes d'or qui luysent voirement, mais qui pèsent à ceux qui ont vendu les chères douceurs de la liberté pour le trop chère éclat des emplois.

J'ose me présenter à Votre Majesté comme l'un de ces heureux misérables, afin de luy tesmoigner que pour avoir perdu l'honneur de la veoir présente, je n'ay pourtant peu la perdre de veue dans ses plus grands esloignemens, et qu'il y aurait trop peu d'icy au dernier septentrion pour | 354 | nous empescher de la veoir et révéler à tousjours, comme si elle n'avoit bougé d'Amsterdam.

C'est ce que j'entreprends, Madame, sous ce petit prétexte d'un enfant de ma production, lequel, quoy quoyqu'engendré en Hollande, pour avoir esté mis au monde à Paris, m'a semblé autorisé de quelque privilège à se prosterner devant Votre Majesté. Je la supplie très-humblement d'aggréer la liberté d'un estranger, qui se fust bien passé d'importuner Votre Majesté de ses songes, s'il n'eust creu devoir prévenir ceux qui l'ont menacé du dessein de le faire à son desceu, et de luy enlever en suite l'occasion qu'il a guettée avec tant de soing de pouvoir informer Votre Majesté à quel point il honore la grace qu'il luy demande avec tout respect et submission d'estre estimé, etc.

1. <1647>.

2. Er staat <une>, lidwoord bij <pièce>, dat is doorgehaald en vervangen door <enfant>.

3. Er staat <toute> bij <submission>. <respect et> is later toegevoegd, zonder dat het vrouwelijke <toute> werd meeveranderd.

Vertaling

Aan de koningin van Polen.

6 januari 1648.

Mevrouw,

Uw ⁴doortocht alleen al heeft de lucht van deze provincies dusdanig welriekend gemaakt, en u hebt er zulke sterke indrukken achtergelaten van uw talrijke uitmuntende kwaliteiten en universele kennis van alles wat valt onder de noemer van het schone, dat uiteindelijk, mevrouw, allen die op de een of andere manier erkennen daarvan te houden, ernaar hebben verlangd om aan u rekenschap te kunnen afleggen van wat de kunst of de natuur hun op dat gebied heeft toebedeeld. Maar u bent direct verder gereisd, en ieder heeft het verlangen gehad u te volgen, die zich gehinderd heeft gevonden door deze ketenen van goud, die weliswaar stralen, maar zwaar vallen aan hen die de zoete heerlijkheden van de vrijheid hebben verkocht voor de te dure schittering van de ambten.

Ik durf mij aan u voor te stellen als een van deze gelukkige ongelukkigen, om te getuigen dat ik, hoewel ik de eer heb gemist om in uw aanwezigheid te verkeren, u toch niet uit het oog heb kunnen verliezen in uw verste verwijdering en dat de afstand van hier tot het hoogste noorden niet groot genoeg zou zijn om mij te verhinderen u altijd te zien en te vereren, alsof u nooit uit Amsterdam was vertrokken.

Dat is, mevrouw, waar ik mee bezig ben, onder dit kleine voorwendsel van ⁵één van mijn geesteskinderen, aan wie, hoewel het is verwekt in Holland, mijns inziens het voorrecht schijnt toegestaan om zich voor u in het stof te werpen, en wel omdat het in Parijs ter wereld is gekomen. Ik smeed u nederig de vrijpostigheid van een vreemdeling te aanvaarden, die er niet aan zou denken u lastig te vallen met zijn dromen, als hij niet had geloofd te moeten handelen vóór hen die hem hebben bedreigd met het voornemen het te doen buiten zijn weten en hem vervolgens de gelegenheid te ontnemen waarop hij zo zorgvuldig heeft gewacht om u te kunnen meedelen hoezeer hij de genade vereert, die hij u vraagt, om met alle respect en onderwerping geacht te worden, enz.

4. Marie-Louise passeerde de Republiek in december 1645 op weg naar haar echtgenoot, koning Wenceslaus IV van Polen. Haar route leidde over Heusden, Utrecht, Amsterdam (waar zij op 30 december een opvoering van Jan Vos' *Aran en Titus* bijwoonde), Amersfoort, Zwolle, Groningen, Hamburg en verder.

5. *Pathodia*.